

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Paweł Szablak

9 grudnia 2021 r.

Seminarium Polskiej Izby Ubezpieczeń

„Zamknięcie Roku 2021”

Plan Prezentacji

Tytuł	Slajd
■ Definicje	2
■ Granulacja	4
■ Ujęcie i granica kontraktu	6
■ Kategorie przepływów pieniężnych	13
■ Pojęcie loss-recovery component	14
■ Komponent inwestycyjny	16

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Definicje

Umowa ubezpieczenia

A contract under which one party (the issuer) accepts significant insurance risk from another party (the policyholder) by agreeing to compensate the policyholder if a specified uncertain future event (the insured event) adversely affects the policyholder.

Umowa reasekuracji

An insurance contract issued by one entity (the reinsurer) to compensate another entity for claims arising from one or more insurance contracts issued by that other entity (underlying contracts).

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Definicje

Obligatoryjne / fakultatywne

Umowy obligatoryjne – zapewniają pokrycie ochroną reasekuracyjną wszystkich ryzyk dla danego podportfela umów ubezpieczenia, najczęściej jest to grupa ubezpieczeń.

Umowy fakultatywne – kryją ochroną pojedyncze, z góry ustalone ryzyka.

Proporcjonalne / nieproporcjonalne

Reasekuracja proporcjonalna – reasekurator przejmuje każde ryzyko w zadanej proporcji. Często ten sam wskaźnik proporcji jest przyłożony do składki i do odszkodowań.

Reasekuracja nieproporcjonalna – reasekurator przejmuje tylko ryzyka spełniające określone warunki. Wielkość udziału reasekuratora w szkodzie nie jest stała dla każdej szkody.

Sposób przyjęcia ryzyka

Risk attaching – reasekurator obejmuje ochroną cedowane umowy ubezpieczenia, w których ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się w okresie trwania ochrony reasekuracyjnej.

Loss occurring – reasekurator przejmuje ryzyko dla szkód, które zdarzyły się w okresie trwania ochrony reasekuracyjnej.

Forma umowy

- umowy zawarte bezpośrednio;
- programy reasekuracyjne (warstwy);
- programy reasekuracyjne uzyskane za pośrednictwem brokera reasekuracyjnego;
- etc.

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Granulacja

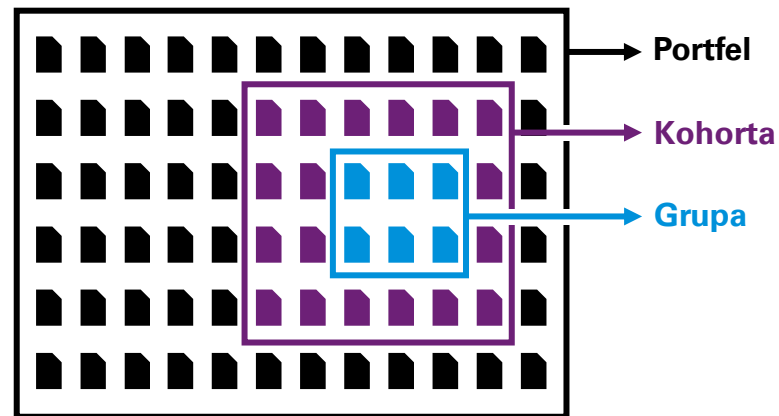
Portfel i Grupa

Portfel reasekuracji biernej należy podzielić zgodnie z wytycznymi dla umów ubezpieczeń (par. 61), które są zapisane w par. 14-24, z następującym wyjątkiem:

- Dla reasekuracji biernej nie istnieje pojęcie onerous, zostaje ono zastąpione pojęciem net gain.

Oznacza to podział na portfele zawierające umowy reasekuracji kryjące podobne ryzyka i zarządzane razem.

Koncepcja podejścia do wyceny na bazie kontraktu jako całości nie zezwala explicite na podział umowy reasekuracji na portfele właściwe dla umów ubezpieczenia pokrytych ochroną reasekuracyjną.

Źródło: KPMG w Polsce

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

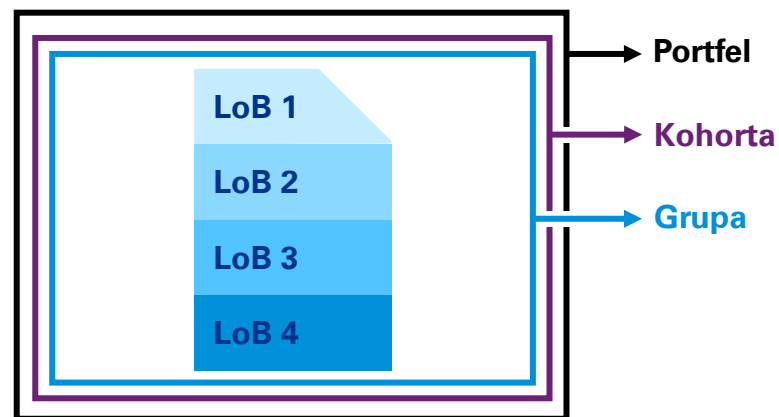
Granulacja

Portfel i Grupa

Niemniej jednak, kwestia uwzględnienia w jednym portfelu kontraktów kryjących podobne ryzyka może wskazywać na konieczność podziału poszczególnych umów reasekuracji na części odpowiadające za ochronę reasekuracyjną dla różnych linii biznesu, które są z zasady zgodne z portfelami (PIC) w rozumieniu IFRS 17.

Ponadto, wymóg wyceny umów reasekuracji przy założeniach spójnych z użytymi do wyceny reasekurowanych umów ubezpieczenia (par. 63) wskazuje na konieczność wyznaczenia przepływów pieniężnych w tej samej granulacji co dla umów ubezpieczenia. Podobnie wygląda sytuacja z wyceną Risk Adjustment (par. 64).

Należy jednak zwrócić baczną uwagę na kwestię prowizji skalowej i udziału w zysku, które mogą być funkcją wyniku na całej umowie reasekuracji (bądź pakiecie umów).

Źródło: KPMG w Polsce

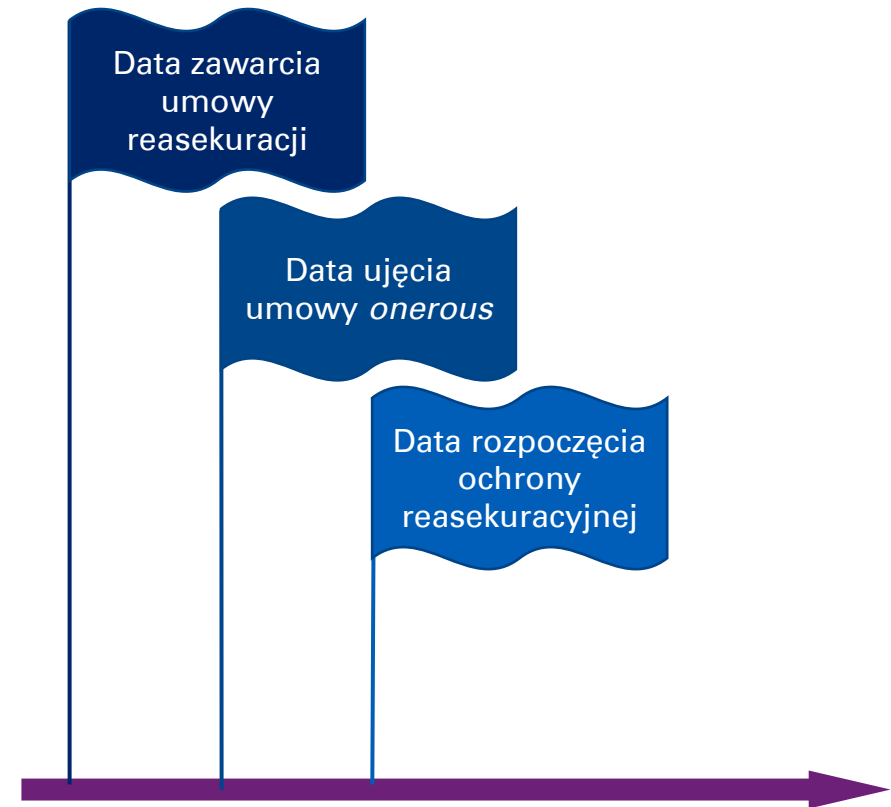
Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Ujęcie i granica kontraktu

Rozpoznanie grupy umów reasekuracji biernej (par. 62)

Grupa umów (w rozumieniu *group of insurance contracts*) reasekuracji biernej jest rozpoznana w zależności od tego, która z poniższych dat jest wcześniejsza:

- data rozpoczęcia ochrony reasekuracyjnej dla grupy umów reasekuracji;
- data rozpoznania grupy umów ubezpieczenia *onerous*, o ile umowa reasekuracji biernej została zawarta z tą datą lub wcześniej.

Źródło: KPMG w Polsce

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Ujęcie i granica kontraktu

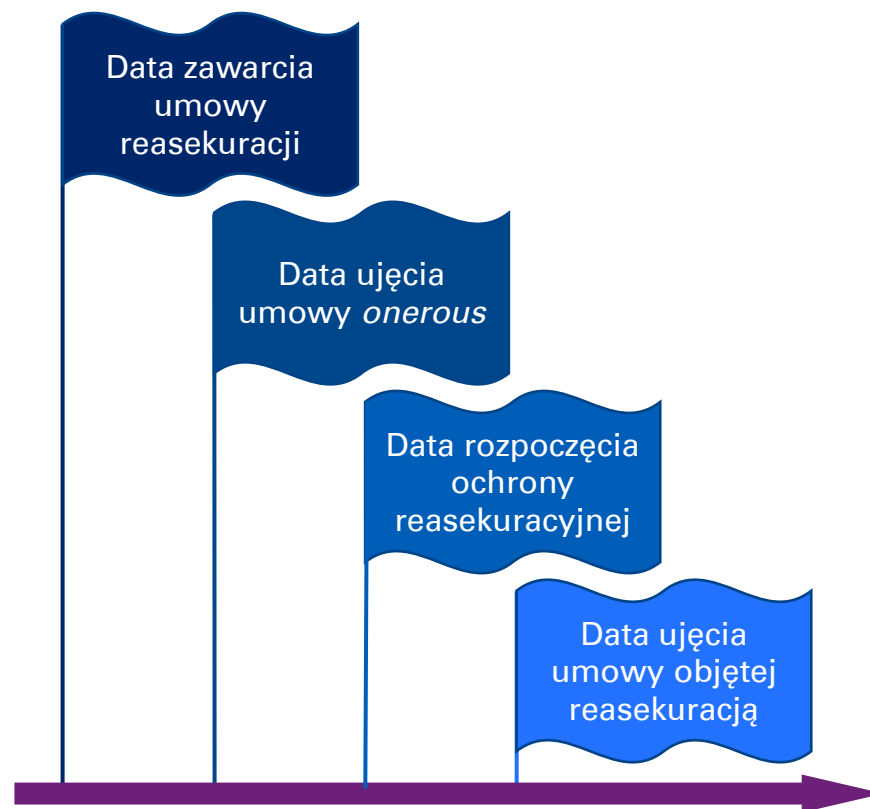
Rozpoznanie grupy umów reasekuracji biernej (par. 62)

Grupa umów (w rozumieniu *group of insurance contracts*) reasekuracji biernej jest rozpoznana w zależności od tego, która z poniższych dat jest wcześniejsza:

- data rozpoczęcia ochrony reasekuracyjnej dla grupy umów reasekuracji;
- data rozpoznania grupy umów ubezpieczenia *onerous*, o ile umowa reasekuracji biernej została zawarta z tą datą lub wcześniej.

Standard przewiduje wyjątek od powyższej reguły, właściwy tylko dla umów reasekuracji proporcjonalnej.

Mianowicie, taką grupę umów reasekuracji rozpoznaje się nie wcześniej niż data ujęcia pierwszej umowy ubezpieczenia, która jest pokryta ochroną reasekuracyjną.

Źródło: KPMG w Polsce

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Ujęcie i granica kontraktu

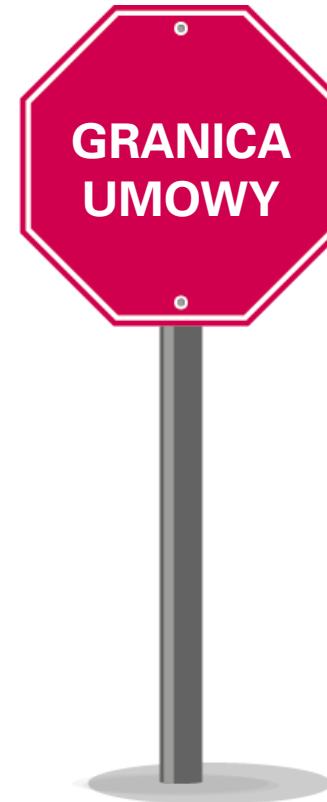
Granica umowy reasekuracji biernej (par. 34)

Obowiązek świadczenia usług w zakresie umowy ubezpieczenia wygasa z chwilą, gdy:

- zakład ma praktyczną możliwość ponownej oceny ryzyka konkretnego ubezpieczającego i może ustalić cenę lub poziom świadczeń, które odzwierciedlają to ryzyko; lub
- jednostka ma praktyczną możliwość ponownej oceny ryzyka portfela umów i może ustalić cenę lub poziom świadczeń, które odzwierciedlają ryzyko tego portfela,
- wycena składek do dnia ponownej oceny ryzyka nie uwzględnia ryzyka, które dotyczy okresów po dacie ponownej oceny.

Ponadto, par. 4 dodaje, że wszystkie zapisy odnoszące się do umów ubezpieczenia mają także zastosowanie do umów reasekuracji biernej, z wyjątkiem:

- odniesienia do wystawionych umów; i
- zapisów w par. 60–70A.

Źródło: KPMG w Polsce

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Ujęcie i granica kontraktu

Loss Occurring

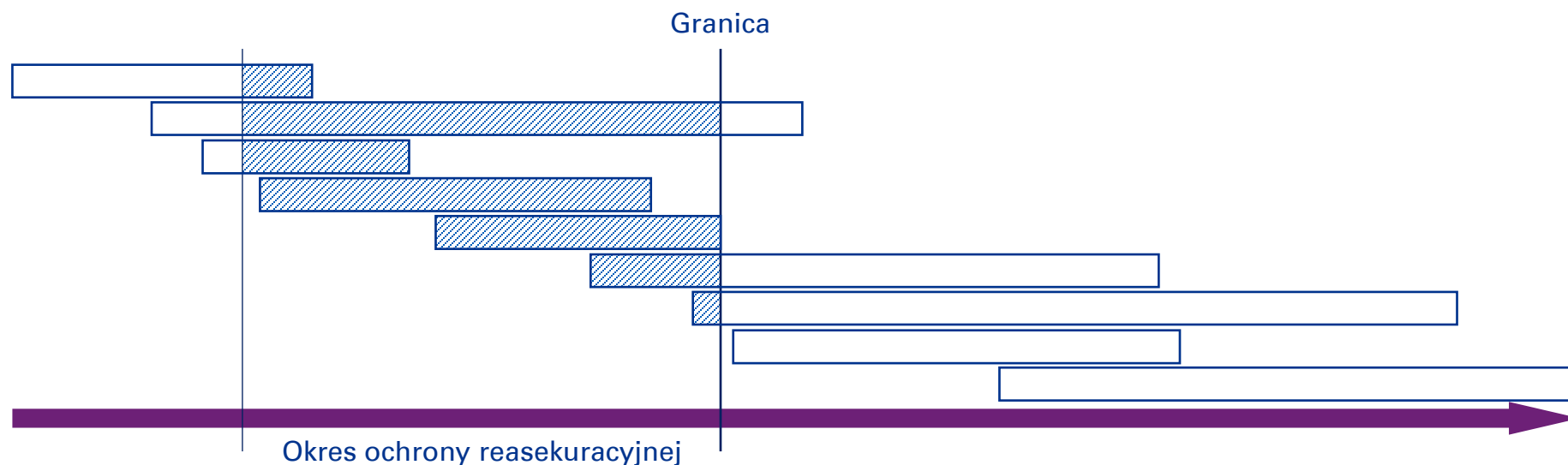
Reasekuracja obejmuje wszystkie zdarzenia, które zaszły w okresie ochrony reasekuracyjnej, niezależnie do faktu z jakiej polisy one pochodzą.

Domyślną granicą umowy reasekuracji jest data zakończenia ochrony reasekuracyjnej.

Risk Attaching

Reasekuracja obejmuje zdarzenia, które pochodzą z polis zawartych (data rozpoczęcia ochrony) w okresie trwania ochrony reasekuracyjnej.

Domyślną granicą umowy jest data zakończenia ochrony ostatniej aktywnej polisy zawartej w okresie trwania ochrony reasekuracyjnej.

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Ujęcie i granica kontraktu

Loss Occurring

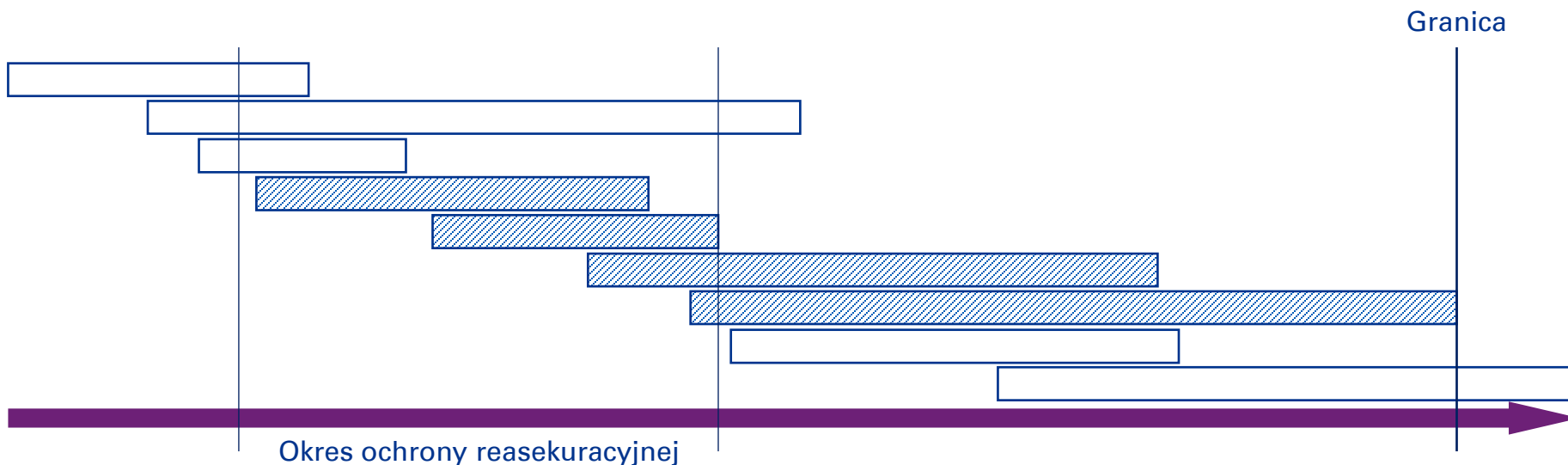
Reasekuracja obejmuje wszystkie zdarzenia, które zaszły w okresie ochrony reasekuracyjnej, niezależnie do faktu z jakiej polisy one pochodzą.

Domyślną granicą umowy reasekuracji jest data zakończenia ochrony reasekuracyjnej.

Risk Attaching

Reasekuracja obejmuje zdarzenia, które pochodzą z polis zawartych (data rozpoczęcia ochrony) w okresie trwania ochrony reasekuracyjnej.

Domyślną granicą umowy jest data zakończenia ochrony ostatniej aktywnej polisy zawartej w okresie trwania ochrony reasekuracyjnej.

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Ujęcie i granica kontraktu

Transition Resource Group for IFRS 17, 2018 February

Niektóre z pojęć użytych w par. 34 standardu nie odnoszą się bezpośrednio do umów reasekuracji biernej.

- paragraf 34 odnosi się do możliwości podmiotu do przymuszenia ubezpieczającego do zapłacenia składek (compel the policyholder to pay premiums) lub istotnego zobowiązania do świadczenia usług ubezpieczającemu (substantive obligation to provide the policyholder with services), natomiast, zgodnie z charakterem umowy reasekuracji, dany podmiot nie ma możliwości przymusu opłacenia składek i nie ma obowiązku świadczenia usługi;
- przepływy pieniężne w granicach posiadanej umowy reasekuracji wynikają z materialnych praw i obowiązków podmiotu, tj. posiadacza umowy - materialnym prawem jest otrzymywanie usług od reasekuratora, istotnym obowiązkiem jest wypłata kwot reasekuratorowi.

Istotne prawo do otrzymania usług od reasekuratora wygasa, gdy reasekurator ma praktyczną możliwość ponownej oceny ryzyka przeniesionego na reasekuratora i może ustalić składkę lub świadczenia dla umowy, aby w pełni odzwierciedlić ponownie ocenione ryzyko.

Jedną z konsekwencji powyższego jest fakt, że granice posiadanej umowy reasekuracji obejmują przepływy pieniężne z umów objętych umową reasekuracji, które mają zostać rozpoznane i ujęte w przyszłości.

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Ujęcie i granica kontraktu

Transition Resource Group for IFRS 17, 2018 May

W przypadku umów, w których zawarta jest klauzula możliwości zmiany wysokości składki reasekuracyjnej w trakcie trwania umowy po wskazanym w umowie okresie czasu, granica umowy zależy od wykonania klauzuli przez reasekuratora:

- jeśli reasekurator nie skorzysta z prawa do ponownej wyceny składki, podmiot jest zobowiązany do płacenia składek reasekuratorowi,
- jeśli reasekurator skorzysta z prawa do ponownej wyceny składki, podmiot ma prawo do zakończenia ochrony reasekuracyjnej.

W takiej sytuacji prawo do wypowiedzenia umowy reasekuracji, które jest uruchamiane decyzją reasekuratora o ponownej wycenie składki reasekuracyjnej nie ma znaczenia przy rozważaniu, czy istnieje istotne zobowiązanie do opłacenia składek. Podmiot nie kontroluje takiego prawa, a zatem byłby nadal zmuszony do płacenia składek za cały okres obowiązywania ochrony reasekuracyjnej.

Estymacje kwoty i terminu przyszłych przepływów pieniężnych, w tym w odniesieniu do prawdopodobieństwa zmiany wysokości składki reasekuracyjnej przez reasekuratora, muszą być odzwierciedlone w przepływach pieniężnych (fulfilment cash flows).

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Kategorie przepływów pieniężnych

Przepływy „składkowe”

- Stała składka (flat premium)
- Składka minimalna / depozytowa (minimum / deposit premium)
- Składka dodatkowa (adjustment premium)
- Prowizja od składki (premium commission)

Przepływy „szkodowe”

- Odszkodowania (claims)
- Wydatki (expenses)
- Prowizja skalowa (sliding scale commission)
- Prowizja od zysku (profit commission)
- Składka odnowieniowa (reinstatement premium)

Ciekawy przypadek - LPT

LPT – Loss Portfolio Transfer – jest specyficznym rodzajem reasekuracji, w którym przenoszone jest ryzyko realizacji rezerwy szkodowej ustalonej na daną datę.

- Z punktu widzenia cedenta jest to ryzyko zawarte w LIC.
- Z punktu widzenia reasekuratora ryzykiem jest różnica pomiędzy wypłaconą wartością odszkodowania a wartością rezerwy z daty przejęcia i, jako przyszłe ryzyko, jest prezentowane w LRC.

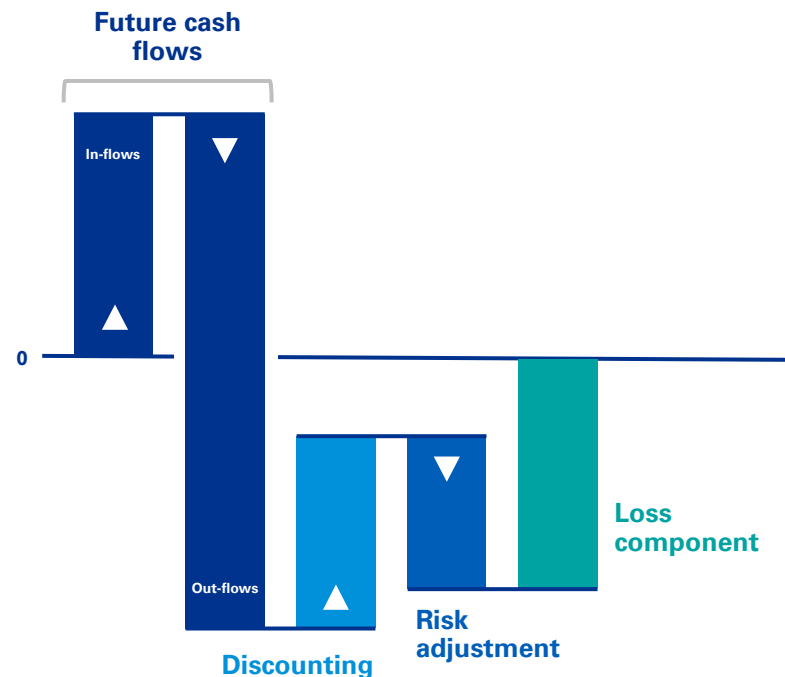
Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Pojęcie loss-recovery component

Wycena *loss-recovery component* (par. 66A-66B)

Zakład ubezpieczeń dostosowuje CSM dla grupy umów reasekuracji biernej i wykazuje przychód, który odzwierciedla stratę rozpoznaną podczas ujęcia grupy umów ubezpieczeniowych *onerous*.

Zakład ubezpieczeń ustanawia aktywo, *loss-recovery component*, który przedstawia odzyskanie straty wynikającej z ustanowienia *loss component* dla grupy umów ubezpieczeniowych *onerous*. *Loss-recovery component* określa kwoty, które są ujmowane w rachunku zysków i strat jako odwrócenie strat odzyskanych z tytułu posiadanych umów reasekuracji.

Źródło: KPMG w Polsce

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

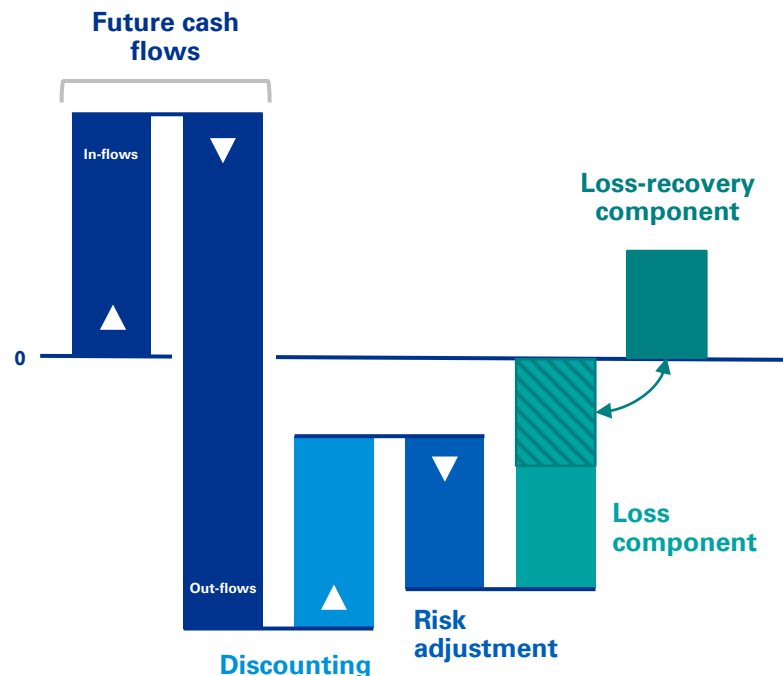
Pojęcie loss-recovery component

Wycena *loss-recovery component* (par. B119C-B119F)

Par. 66A ma zastosowanie tylko w przypadku gdy umowa reasekuracji jest zawarta nie później niż data rozpoznania umowy *onerous*.

Dostosowanie CSM dla grupy umów reasekuracji wycenia się jako iloczyn straty z umów ubezpieczenia objętych reasekuracją i przewidywanego wskaźnika procentowego udziału reasekuratora w odszkodowaniach, z uwzględnieniem udziału umów objętych reasekuracją w grupie umów *onerous*.

W wycenie *loss-recovery component* należy uwzględniać wszystkie zmiany w *loss component* w taki sposób, aby nie przekroczył przewidywanego udziału reasekuracji w stratach wynikających z *loss component*.

Źródło: KPMG w Polsce

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Komponent inwestycyjny

Definicje

Komponent inwestycyjny:

- „The amounts that an insurance contract requires the entity to repay to a policyholder in all circumstances, regardless of whether an insured event occurs.”

Ubezpieczający:

- „A party that has a right to compensation under an insurance contract if an insured event occurs.”

Koszty akwizycji:

- „Cash flows arising from the costs of selling, underwriting and starting a group of insurance contracts (issued or expected to be issued) that are directly attributable to the portfolio of insurance contracts to which the group belongs. Such cash flows include cash flows that are not directly attributable to individual contracts or groups of insurance contracts within the portfolio.”

Przesłanka istnienia komponentu inwestycyjnego

Standard określa (par. BC346(a)), że przepływy pieniężne z tytułu umów reasekuracji biernej, które są zależne od wielkości świadczeń i odszkodowań wynikających z umów ubezpieczeń objętych reasekuracją, włączając w to prowizje reasekuracyjne, powinny być prezentowane po stronie odszkodowań na udziale reasekuratora, **o ile nie są ujęte jako komponent inwestycyjny.**

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Komponent inwestycyjny

Transition Resource Group for IFRS 17, 2019 April

Rozważania na temat rozpoznania komponentu inwestycyjnego są ujęte w dokumencie roboczym TRG z kwietnia 2019

- Umowa ubezpieczenia zawiera komponent inwestycyjny tylko wtedy, gdy nakłada obowiązek zapłaty kwoty ubezpieczającemu w każdych okolicznościach (TRG19 – par. 9).
- Żeby ocenić, czy dana płatność spełnia warunek wymagalności w każdych okolicznościach, należy rozpatrzyć czy scenariusze, w których płatność nie występuje, mają znaczenie biznesowe (*commercial substance*).
- W przypadkach kiedy wartość płatności wynosi zero, należy ocenić jakie warunki umowne wskazują na płatność w tej wysokości (TRG19 – par. 10).

Transition Resource Group for IFRS 17, 2018 September

Kwestia komponentu inwestycyjnego z tytułu umów reasekuracji (czynnej i biernej) jest ujęta w dokumencie roboczym TRG z września 2018, który doprecyzowuje temat prowizji z tytułu umów reasekuracji (czynnej i biernej)

- W dokumencie podkreśla się, że w przeciwieństwie do umów ubezpieczenia, gdzie prowizja jest płacona podmiotom trzecim, prowizja reasekuracyjna jest płacona ubezpieczającemu.
- Przepływy pieniężne z tytułu prowizji reasekuracyjnej zostały podzielone na:
 - niezależne od wartości świadczeń i odszkodowań z umów objętych reasekuracją,
 - zależne od wartości świadczeń i odszkodowań z umów objętych reasekuracją.

Ujęcie reasekuracji w MSSF 17

Komponent inwestycyjny

Prowizja niezależna od odszkodowań

W przypadku prowizji niezależnej od wartości odszkodowań z tytułu reasekurowanych umów ubezpieczenia jest ona traktowana jako (TRG18 – par. 34):

- część składki i byłaby wtedy ujęta jako część *revenue*,
- jeżeli jest wypłacana po otrzymaniu składki, może spełniać definicję komponentu inwestycyjnego, pod warunkiem że kwoty są przekazywane ubezpieczającemu w każdych okolicznościach (niezależnie od wysokości składki reasekuracyjnej).

Prowizja zależna od odszkodowań

W przypadku prowizji zależnej od wartości odszkodowań z tytułu reasekurowanych umów ubezpieczenia jest ona traktowana następująco:

- prowizja skalowa z wartościami granicznymi (min. stawka i max. stawka zależne od wskaźnika szkodowości) nie spełnia wymogu nałożonego na komponent inwestycyjny i jest traktowana jako szkodowy przepływ pieniężny (TRG18 – par.43),
- prowizja na bazie udziału w zysku (profit commission), która jest wypłacona od wartości netto przepływów związanych ze składką i odszkodowaniami, powinna być podzielona na wartość płatną **w każdych okolicznościach** (w przypadku gdy nie ma odszkodowań) i pozostałe płatności zależne od wartości szkód (TRG18 – par.B3)

Dziękuję

© 2021 KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.,
polska spółka komandytowa i członek globalnej organizacji KPMG
składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z
KPMG International Limited, prywatną spółką angielską z
odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji. Wszelkie prawa
zastrzeżone.

Biuro KPMG w Warszawie

ul. Inflancka 4a

00-189 Warszawa

T: +48 (22) 528 11 00

F: +48 (22) 528 10 09

kpmg.pl

Prelegent KPMG:

Paweł Szablak

CEE Risk & Actuarial

Senior Manager

T: + 48 605 511 222

E: pszablak@kpmg.pl

KPMG Poland

© 2021 KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., polska spółka komandytowa i członek globalnej organizacji KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Limited, prywatną spółką angielską z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji. Wszelkie prawa zastrzeżone.